١٢٨٩ ՄՈՒՀԱՐԻՄ ١٨ ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ԵՐՄԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 1025 ՄԱՐՏ 16 ԲԷՐՇԷՄՊԷ 1872

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 28 ՄԱՐՏ 1872

ՄԷՋՄՈՒԱՅՔ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իշ պու Մէճմուայը Հայատիս, բաղար, եօրթու վէ ճումա կիւնլէրինտէն մաատա պու զրթատա եէվմիյէ նէյր օլունաճադ տրը։ Սէնէլիի բէյին օլարագ 200, Ալթը այլրը 110, Իւչ այլրը 60 ղրշ. վէ թանէսի 1 ղրշ։ Տաշրալար իչին պէհէր նումէրօսունա բօսթա իւճրէթի ալընաճաղը խասսէթէն պէյան օլունուր։

Իլանաթլն պէհէր սրրասը պիր տէֆա-լըգ 3, իքի տէֆա իչին 2, իւչ տէֆա իչին 1½ ղուրուշ, իւչ տէֆատան զիյատէ օ-լան, վէ զայէթ ուզուն իլանաթ իչին այ-լրճա բաղարլըգ օլունուր։

Տաշրալարատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանա-թլն բօսթա մէսարիֆլէրի, կէօտէրէնլէրին լուգէրինէ օլատուղու պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՔԷ ԾԱՓՈՒԱՅՔԷ ՍԱՅՐԻԲԻՅԷ ՄՈՒՐԹԱԿԱԼՈՎ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 16 ՄԱՐՏ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Նաֆիա նազարէթի ճէլիլէսի միւսթէշարլըղը, մէքթէպլի Սուլթանի միւտիրիյէթինին իպդասը իլէ, Մէսարիֆ միւսթէշարը սապզդ սաատէթլու Զահան էֆէնտի հաղրէթլէրինէ,

Մէսարիֆ նազարէթի ճէլիլէսի միւսթէշարլըղը, Նաֆիա միւսթէշարը սապզդ սաատէթլու Ալէքօ պէյ հաղրէթլէրինէ,

Լաֆրնէ վիլայէթի դարու քէթխիւտալըղը, միւղա մէճլիսի թէմէիզ ապզայի սապզդասընտան սաատէթլու Նաղիֆ պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ,

Պէյթիւլմալ միւտիրլիյի, տիվանը Մուհասէպաթը Մալիյէ ապզայի սապզդասընտան սաատէթլու հաճի Թահսին էֆէնտիյէ,

Տիվանը մուհասէպաթը Մալիյէ ապզլըղը, Թունա վիլայէթի տէֆթէրտարը սապզդ սաատէթլու Բիզա էֆէնտիյէ,

Ճէզայիրի պահրի սէֆիտ տէֆթէրտարլըղը, տիվանը մուհասէպաթը մալիյէ ապզասընտան իզզէթլու Սալիհ պէյ էֆէնտիյէ,

Սիվաս վիլայէթի տէֆթէրտարլըղը, Թրապիզոն վիլայէթի տէֆթէրտարը սապզդ իզզէթլու Նաղիֆ էֆէնտիյէ,

Թունա վիլայէթի տէֆթէրտարլըղը, Սիվաս վիլայէթի տէֆթէրտարը սապզդ իզզէթլու Սիրուրի էֆէնտիյէ,

Գէնէղալի վիլայէթի դարու քէթխիւտալըղը, մէքթուպչի սատարէթ օտասը խիւրմէսընտան իզզէթլու Քեամիլ պէյէ,

Պօնթա վիլայէթի տէֆթէրտարլըղը, Բրէվէզա մուհասէպէճիսի սապզդ ռիֆաթլու Հաղդը էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ԹԱՐԻՃԻՅԷ

Բրուսիա պիւտճէսի իւզերինէ իճրա օլունան միւպահասաթ միւնասէպէթի իլէ, բէյանգօլար իւզերինէ ուզունճա պահսլար աչըլմըշ. էքսէր տէֆա մէճլիսի մէպուսան վէ սենա-թօ մէճլիսի շէտիտէն անըն լաղվընը թաղէպ կյլէմիշ իսէտ, աղ պիր վատէ իլէ լաղվը վատ օլունմուշ իսի։

Հիւքիւմէթին դօմիսէրի պու միւ-նասէպէթլէ, հէյէթի վ իւքէլանըն վէրտիքլէրի վատէլէրի պիր ատրէճէ-յէ դատար կյղահ իչին մալիւմաթ վէրմիշ տիր։

Բէյանգօտան ոէնէվի իսաղինէյի տէվլէթէ սաֆի իրատ օլարագ տօ-դուզ միլեօն թալէր եանի օթուզ իւչ միլեօն ֆրանգտան զիյատե մէպ-լաղ հասըլ օլույօր. իտարէսինէ կէ-լինճէ, Պէրլինտէ պիր մերքէզի վէ 378 դատար թահսիլատարլարը վար տըր քի պունլար քէնտի վարիսաթ-լարընա գրյասէն պիր մրգատար քէ-ֆալէթ ագճէսի իթա իտէյօրլար։

Պունտան աղնաշըլըր քի, խա-ղինէի տէվլէթ, պու թարդ մէնպայի վարիսաթատան քէսպի զատի իթմէգ։

Գալտը քի, Բրուսիա հիւքիւմէ-թի, պու միւնասէպէթլէ պէյան իթ-միշ տիր քի, նասըլ քի իթմէյէտե հագդը վար, "հիւսնի ախլաղա մու-զայիր օլան պիր նիզամը" պիդարար հալտե պագը սաղլամագ նիյէթինտե տէյիլ տիր։

Աւսթրիա հէյէթի վիւքէլասը, թէրթիպ կյլէսկի բրօկրամընը մէվ-գրի ֆիիլէ վաղ իթմէք իչին գաթի-էն պիր թէշէպպիւս կյլէմիշ տիր։

Մարտ 15 տէ կազէթ տը Վիէն նամ զազէթա, 13 թարիխի իլէ Օ-ֆէնտէն պիւթիւն վիւքէլատան թաս-տիգ գրլընընը հալտե պիր էմրնա-մէի իմբէրաթօրի նէյր ու իլան կյլէ-միշ տիր. պունուն մէալի իսէ, Պօ-հէմիա միլէթ մէճլիսինին լաղվը ի-լէ, ապրիլ 24 տէ եէնիտէն մէպուսան ինթիխապընա թէշէպպիւս օլունմասը տըր։

Պու թագտիրճէ, Զէք միլէթի-նին մէշհուր մուահէտէսի գաթիէն պէր թարաֆ գրլընմըշ օլուգ, Պօ-հէմիա միլէթլիյինէ իթա օլունա-ճագ միւսաատաթըն լաֆղը արթըգ օլմայաճագ տըր։

Կալիչիա էյալէթինին մուգավէ-լաթը իլէ մէշղուլ օլան գոմիսիօնտա Աւսթրիա պաշ վէքիլի գոնթ Անտրա-սի հաղըր պուլունուպ, մէղքիւր մուգավէլէնին բօլ իթիդաճա սան մու-գավէլէ օլատուղունու պէյան կյլէ-միշ տիր։

Նիզամնամէ թարաֆտարը օլան զազէթալարատան էքսէրիսի, 13 թա-րիխի էմրնամէի իմբէրաթօրիտէ հիւ-քիւմէթի մալիքանէ ճանիպտարը օլան զազէթալար իլէ շէտիտ պիր միւ-ճատէլէյէ թութուլմուշլար տըր։

Հօլանտա հիւքիւմէթինին իքինճի պաշ դամարասը, տամէլ ճէմիյէթլէ-րինէ դարշը ճէզա դանունու ահ-քեատընճա թէրթիպ օլունան միւճա-զաթըն լաղվը իչին Մ. Ժօլուն թէր-թիպ վէ արգ իմտիյի ըսիհայը էք-սերիյէթի արա իլէ դապուլ կյլէմիշ իսէտե, դանունու մէղքիւրուն ըէտտ օլունմասընա պիր շէյ դալմամըշ։ Խուսուսի իլէ իլք տէֆա դուրա ա-թըլըգտա օթուզ ալթը ըէյ դա-նունուն լէյհինտե վէ եինէ օլ դարար տա ալէյհինտե վադը օլմուշ տուր։

Խուսուսի իլէ մուխալիֆ ֆրգա-նըն նաթըգլարը, հիւքիւմէթին թէք-լիֆլէրինէ իթիրազ իթմէք իչին էն-թէրնասիօնալ ճէմիյէթինին իճրաա-թընը թաասհուպ կյլէյօրլար։

Մէքսիգատան կէլէն խապէրլէր ըէյիս ժուարէզ խայրլը տըրլար։

Հիւքիւմէթ, զաթէն ճէնուպ մէ-մալիքինտե զալիպ օլուպ, ասըլըզ-ըն պաշլըճա մէրքէզի օլան Օաժոգա նամ գալէ ասաքիրի նիզամկյէ թարա-ֆընտան թէքբարէն զապթ օլունուու-զունտան, Տիազ կիպի ասը սերկեր-տէսի օլան թէվէրինօյա տախի զա-լէպէ իթմիշ տիր։

Սիէքլ զաղէթասը, պու արա ըՍ-պանեանընն տիւչար օլատուղու հալի հագդընտա չու ամիտէքի միւթալէա-թը պէյան կյլեր։

"Սպանեա գրալլըղը օն պէշ այ տէվամ կյլէտիքտէն սօղրա, շիմտի անընն պագասը պահս թահրընա կիր-միշ տիր։ Ֆրգալար հիւքիւմէթի հա-գըրե ալէյհինէ իթթիֆագ կյլէյօր-լար, վէ Սպանեասա, պիւթիւն ֆըր-գալար, պիրե գարշը պիրլէշճէք օ-լուրլար իսէ, սօղրաքի թէհլիքէյէ տիւչար օլուր։ Կէնճ գրալ, մուխա-թարայի ազիմէ էօնիւնտե թախթ ու թաճընը մուհաֆաղա իթմէք իչին չօղ խարար իթմէյէճէյի ռէօյլէնիյօր։ Հիւքիւմէթ զաթէն պարկիր վէ արա-պալարընը սաթըրմըշ վէ անճագ իթալեատան, կէլէճէք ֆրգաթինին կէլմէսինէ պէքլէյօր քի վարօրու մէղ-քիւրե բաքիպլէն իթալեայա աղիմէթ կյլէսին։ Մ. Սակասթանըն բէսմի զաղէթատա նէյր իթմիյի պիր մի-ղէքքէրէի ումումիյէտե, հիւքիւմէթ ճանիպլինտէն սօնունա դատար թէկ-սիրի աղիմ իլէ մուգավէմէթե դա-բար օլունմուշ օլատուղու պէյան ղը-լընմըշ տըր։"

Շիւպհէսիզ պու սէպէպէ մէպնի տիր քի, օրտու դուվվէթլէնտիրիլ-միշ վէ ասաքիրի միլկյէնին էլինտէն սիլահլար ալընմըշ տըր։

Ամերիգատա Նուվել—Լէքսատան կէլէն պիր թէլէկրաֆնամէրէն, ին-կիլթերրա իլէ Դանատա հիւքիւմէթի մէյանընտա սահիհէն խաֆի պիր ահ-նամէ ագտ օլունմուշ տուր. պու ահ-նամէ ահքեամընճա, Ինկիլթերրա հիւքիւմէթի, թէնսիպ կէօրաիւյիւ հալտե, պիր միւտտէթի մուայէնէ խիթամընտա եա բէք եագըն պիր վա-ղըթտա, էյալէթի մէղքիւրէնին խա-թիդլալկյէթինի թանրմայա սէօղ վէրմիշ իմիշ։ Սէօյլէնտկյինէ կէօրէ, ահնանամէի մէղքիւր Շիմալի Ամերի-գատա Ինկիլթերրա հիւքիւմէթինին մալիք օլատուղու մէմալիքտե հիւքիւ-մէթի միւթթէֆիգա թէէսիս օլուն-տուղունու հավի մուահէտե թաս-տիգ գրլընընը զէման իմզալանմըշ իմիշ, վէ ահնանամէի մէղքիւր ահ-քեատընա թէվֆիգան, Ինկիլթերրա եավաշ։ եավաշ քէնտի ասքէրլէրինի օրատան չէքմիշ տիր։ Ամերիգա իլէ Ինկիլթերրա հիւքիւմէթի ուրասըն-տա ճարի օլան ինթիլաֆաթ նիհա-յէթի մուհարէպէյէ միւնճէր օլտու-ղու հալտե, Ինկիլթերրա հիւքիւմէ-թի, իշ պու ահնանամէյի նէյրը վէ գա-նատայը հիւքիւմէթի միւսթագիլլէ իլան կյլէյէճէք, ֆագաթ մէմալիքի պիզզաթ քէնտիսի մուհաֆաղայը կը-թիզամ կյլէյէճէք տիր։

Շուէտ հիւքիւմէթինին բայթախ-թը օլան Սթօգհօլմ չէհրինէն չու վէճհէլէ եաղըլը տըր։

Պիր էյամանէն պէրու Շուէտ գը-բալընընն կիրիֆթար օլատուղու հաս-թալըգ աղըրճա կէօրիւնիյօր։ Պու հալտե թասվիր տիր քի, հէր քէսնա-կէհղուհուր օլան խալէֆի հաղդըն-տա տիւշիւնիյօր։ Զիւնքի օն պէշինճի Շարլընն էրքէք եվլատը օլմա-յըպ, եալընըզ պիր գըզը վար տըր քի, պու տախի Ցանիմարգա գրալը իլէ եվլէնմիշ տիր։ Պունճա վաղըթ-տան պէրու թահթը թասավվուրտա օլան Ադանանինավ պիրլէյի վ իւճուա պուլմադ իւզրէ տիր։

Ցաղաթ Բրուսիա, պու պիրլէյի դարշը աղըր մանիպէր չըդարըր դան-նընա մէպնի, շիմտիքի գրալըն վէ-ֆաթընտա պիրատերի օլան տիւք տ' Օսթրօկօթի թէքլիֆ օլունույօր քի, պիր զաթը մէշհուր օլուպ, երքէք եվ-լատարը վար տըր։ Ցաղաթ չօղ իհ-թիմալ տըր քի, գրալը միշարիէ,հ գավի իւլ վիւճուտ օլատուղունտան, շիմտիքի խէլէճանը էֆքեարա զալէ-պէ կյլէսին։ Պու միւնասիպէթլէ տեր խաթըր օլունուր քի, օն պէշինճի Շարլ, մէվատտը ասքէրկյէ վէ միլքի-յէտե օլան քէմալը իսթիտատը սա-յէսինտե, Շուէտալիքեր թարաֆընտան

դրալ ինթիխապ օլունմուշ օլան ճէնէրալ Պէլնասօթուն թօրնու տուր։

Նիստէ թապ օլունան բէնսիրօ նամ ինթալեան զաղէթասը սապրդ իմբէրաթօր Նաբօլէօն թարաֆընան Բրուսիա ալէյհինէ իլանը հարպ օլունտուղու էսնատա, Ֆրանսա պաշ վէքիլի պուլունան Մ. Օլիվիյէ հադգընտա մալիւմաթը ալթիյէյի վերմիշ տիր։

Պիլա 29 չուպաթ.

Ֆրանսա պաշ վէքիլի սապրդ Մ. Օլիվիէ, կէչէն սէնէսէն պէրու Պիլատան պիր դաշ քիլօմէթրօ ուզադ Բոլօնէ գարիյէսինէ իգամէթ իտիպ, քիմսէ իլէ կէօրիշմէմէքտէ, վէ տայիմա միւթալաա իլէ մէշղուլ օլմադտա տը։ Պէշ օն կիւն մուգատտէմ Պիլա շէհրի միւթէպէրանընտան պիր զաթ, Մ. Օլիվիէ իլէ շախսընը թանրմադ արզուսու իլէ, իւլֆէթի պուլունան մօնս. Լօզանա նամ բիսգոպոսուն վէսաթէթինէ միւրաճաաթ կէլէմիշ տիր։ Մօնս. Լօզանա իսէ, թէրպիյէլի վէ խաթըրը ղիյատէսի իլէ մէրի պիր զաթ օլտուղունտան, քէնարինէ ըէճա իտէն զաթը մէմնուն իթմէք իւզրէ Մ. Օլիվիէէի գօնաղընա թաամա տավէթ կէլէմիշ, վէ միւմայիլէյհ իլէ միւլագաթ արզուսունտա օլան զաթլա տէօրթ պէշ միւսաֆիր տահա շաղըրմըշ տը։

Պատէթթաամ միւսահապէթէ պաշլանտըղը սը բրատա, պահս բօլ ինթիգա ճիհէթինէ նագլ օլունուպ, Մ. Օլիվիէ կէրէք քէնտի զաթընտան վէ կէրէք իմբէրաթօր սապրդ Նաբօլէօնտան բէք չօղ պահս իտէրէք, պաշ վէքաէթի հինի դապուլինտէ, իմբէրաթօրտան ախղ ինթիմիշ օլտուղու պիր մէքթուպտա քէնտի ըէյի տախի զամի օլունմատըգճա, իլանը հարպ օլունմայաճաղընա տայիր թէէմինաթ ալտըգտան սօղրա, գապուլ ինթիյինի իֆատէ, վէ 1870 մուհարեպէսինէն մուգատտէմ պիր խայլի վուգուաթլար կէօրիւլմիշ իսէտէ, քէնտիսինին տայիմա մուհարեպէյէ բաղի օլմադընը, վէ լաքին զաղէթալար, Բրուսիա դրալը թարաֆընան Ֆրանսա էլչիսինէ հադարէթ օլունտուղունու շէտիտէն մէվգրի միւսահասայա վաղ կյէտիբլէրինի կէօրիւնճէ, արթըգ իլանը հարպէ մուխալէֆէթ կյէմէտիյինի ինթեան, վէ Ֆրանսանըն հալը հաղրընա թէէսսիֆլէ քէնտիսինին Ֆրանսայա ավտէթ ինթմէմէսի պիր գօրգույա մէպնի օլմայըպ, իմբէրաթօրու սապրդ Նաբօլէօնուն ավտէթի թէգարրուպ ինթմայի վաղթ ավտէթ իտէճէյինի տեր մէյան կյէմիշ տիր։

Միւմայիլէյհ իմբէրաթօր Նաբօլէոն հադգընտա պահս ինթմայի սըրատա միւշարիլէյհի ֆէվգ էլ ատէ մէտհ ու սիթայիշ խատպ, ֆարթը սատադաթընտան նաշի, կէօղլէրի եաշ իլէ տօլար, վէ Ֆրանսըղլարըն եինէ մութլագա իչիւնճիւ Նաբօլէօնու սանտալի իմբէրաթօրիյէ քէնտի խթէքլէրի իլէ դուստ իտէճէքլէրի չիւպհէսիզ խուսկի սէյլէր իտի։

Հաղըր պուլունան բուհպանլարտան պիր զաթ Մ. Օլիվիէյէ խիթապէն իմբէրաթօր թէքրար Ֆրանսայա հիւքիւմտար օլուր իսէ, Բաբայա մուավէնէթ իտիպ ինթմէյէճէյինի սիւալ կյէտիկինտէ, միւմայիլէյհ իմբէրաթօր գաթիէն ինթալեա ալէյհինէ իլանը հարպ ինթմէղ, չիւնքի ինթալեանըն տօսթլուղունու սուրէթի տայիմէտէ վիղայէ ինթմէտիյինտէն նէ տէրէճէ մաղարրաթ նէշէթ իտէճէյինի կէօրմիւշ տիր։

Վէ տավէթլիլէրտէն պիր ինթալեա զապիթի տախի միւմայիլէյհին պու քէլամը իւզէրինէ «սէօզ իւնիւղիւ զապթ ինթտիմ. պիր տահա պաշ վէքիլ օլուր իսէնիղ, պունու սիզէ ինթտար իտէճէյիմ» տէմէքլէ, Մ. Օլիվիէ սէօզ իւմիւն խիլաֆընտա ասլա պուլունմայաճաղըմ տէմիշ տիր։

Իշ պու մուհավէրէնին սիհհէթինի թէէմին կյէրիմ։

ՏԱԼԻԱՅԷ

Կէչէնկէրտէ Իզմիրտէ Պունապարթտա իճրա օլունան ճինայէթ սահիպլէրի հադգընտա վէրիլէն իրամ Սթանպօլա կէօնտէրիլմիշ, վէ էմնիյէթէ շայան մահէլլտէն ալընան մալիւմաթա կէօրէ, պունղարտան իւչ քիշիսի դաթլէ վէ տիկէր իքի քէսանը միւէպպէտէն քիւրէյէ հիւքմ օլունմուշլար տը։

— Պէյօղլու միւթէոարրըճիլըղը ճանիպինտէն ախղ ու կիրիֆթ օլունան չարգընլարըն սայրսը իքի եիւզ քիշիյէ պալիղ օլտուղու վէ պունլարրն Ամ մէյտանընտա մահպուսսանէլէրէ կէօթիւրիւլմիշ օլտուղլարը իշ խտիլյօր։

Պունլարրն էքսէրիսի սապրդալը տտամլար օլտուղունտան, հիւքիւմէթ պու չարգընլարը, մէմալիքի օսմանիյէտէն թարտ ու տէֆ կյէմէյէ դարար վէրմիշ տիր։

— Իրան տէվլէթինին ֆէվդ էլ ատէ մուրախխաս վէ օրթա էլչիսի տէվլէթու Հասան ալի խանը խսթիատսը իւզէրինէ, չէհամէթլու Իրան շահը հաղրէթլէրինին հէքիմ պաշլարը տօգթօր Թօլօզան, սլաֆըրանկա մարտ 25 թարիխլի պիր թէլէկրաֆլա, դրթլըդ տէֆ օլմադ իւզրէ օլտուղունու վէ պու սէնէ մահսուլաթընտան դօրդու պուլունմարդընը վէ պու արա Իրանտա պուլաշըդ հասթալըդ օլմատըդընը վէ Քիւրտիսթանտա զուհուր իսէն եումուրճադ հասթալըդընըն 6 այտան պէրու նապէտիա իտուկինի ճէվապ կյէմիշ տիր։

Իրան տէվլէթինին սատարէթի ճանիպինտէն վարիա օլան պիր բէսմի թէլէկրաֆլա տօղթօրու մումայիլէյհին վերտիյի շու մալիւմաթլար թասիգ դըլընմըշ տը։

— Պիր ճանիպտէն հիւքիւմէթի սէնիյէ վէ տիկէր թարաֆտան Դրէսդի ժէնէրալ Օթթօման գումբանեասը իլէ Մ. Թուպինինին թադտիմ ինթտիյի պանքէրլէր ճէմիյէթի արասընտա պէօյիւք պիր իսթիդրաղ ադա օլունմուշ օլուպ, մուգրիղլեր, գօմիսիոնու իչինտէ օլարադ սէնէտէ եիւզտե 11 ֆայիզ վէ պէշ սէնէ զարֆընտա իյֆա օլունմադ իւզրէ նագտէն 10 միլիօն ինգիլիզ լիրասը մալիյէ խազինէսինէ վերմէյէ թէահհիւտ ինթմիշլեր տիր։

Քէղա սէօյլէնտիյինէ կէօրէ, Աւսթրօ Օթթօման պանդա տախի պու իսթիդրաղտա պէօյիւք հիսսէսի վար իմիշ։

— Սալը կիւնիւ Զապթիյէլերէ վէ գօմիսիօն գավվասարընա պիրեր այլըգ վերիլմիշ տիր։

— Զապթիյէ նազարէթի իլէ Շեհիր էմանէթի Խագընտա Լակի թիճարէթխանէյէ նագլ օլունաճագլար տը։

— Բուսիա մէմալիքինէ կիտէն եօլճուլարա եօլ թէսքիրէսի վերիլմէսինէ տայիր խարիճիյէ նազարէթի ճանիպինտէն զապթիյէ նազարէթինէ պիր թէղքիրէյի ալիյէ իրսալ ղըլընմըշ, վէ պունատն պէօյէ եօլ թէղքիրէլերի խարիճիյէ նազարէթինտէն վերիլէճէյի աղնաշըլմըշ տը։

— Աւսթրիա սէֆիրի գօնթ Լիւտօլֆ սալը կիւնիւ Պապը Ալիյէ կիտիպ, զաթը հաղրէթի Սատարէթքէնահի վէ խարիճիյէ նազրը իլէ ուղուն պիր միւլագաթ ինթմիշ տիր։

Քէղալիք Ալէքսանեա վէ Ինկիլթէրրա մասլահաթկիւզարլարը, զաթը հաղրէթի վէքեալէթքէնահի վէ պատէհու խարիճիյէ նազրը իլէ կէօրիւշմիշ տիր։

— Գասթանպօլու թէլէկրաֆխանէ էնսթէքթէօրիւ Լէպիպ էֆէնտի, Պէյօղլու թէլէկրաֆխանէ միւտիրի նասպ օլունմուշ օլտուղու կիպի, Ուտի էֆէնտի տախի քիւրտիսթան շիւպէսինին էնսթէքթէօրիւ թայէին օլունմուշ տուր։ Իշպու թէլէկրաֆ շիւպէսի իսկիւտարտան ճէզիրէյէ դատար ուղանաճագ տը։

— Օրտույի հիւմայունէր քէթխիւտալըղընա այիտ մէսալէհ, մէքթուպի Սէրասքէրի օտասը քէթպէսինտէն ռիֆաթլու Նուրի էֆէնտիյէ իհալէ պույրուլմուշ տուր։

— Տիւնքի կիւն խասքէյտէ ֆիշէնկիսանէ ալթէշ ալըպ, ամէլէտէն պիր դաշ քիշի եանըպ էօլմիշ, վէ պիր դաշը տախի սագալթանը օլտուղու մէսմուաթտան տը։

— Պու սապահ Գուրու չէշմէ բիշկեահընտա պիր պալըդ դայըղը պիր վաքօրտան չընանմըշ, վէ իչինտէ օլան ատամլար սաղ սէլիմ դուրթարըմըշ օլտուղու իշ խտիլմիշ տիր։

— Պալըքէսիր գազասընա թապի Պանտրմատա 30 գատար հիսսէ օլունան միւսքիրաթ մաղազալարընտան զէճրիյէ վերկիսինտէն մատտա, պու տէֆա եէնի պիր վերկի տահա ալընմազա պաշլանմըշ, վէ պունատն էհալի իչինտէ խայլի միւնազասա վէ խէլէճանը հալը միճիպ օլմուշ օլտուղու օրատան կէլէն եօլճուլարտան ասնաշըլմըշ տը։

— Սալը կէճէ Ղալաթասա Շէրպէթխանէ սօգաղընտա պիր խանէտէն ալթէշ զուհուր իտէրէք, եալընը մէղքիւր խանէ եանարադ պասարըլմըշ տը։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՃԷ

Վիէննա 27 մարտ.

Պօհէմիատա կիւն պէ կիւն խէլէճանը հալ քէսպի շիտտէթ կյէտիյինտէն, Աւսթրիա իշպու դըթասընա ասքէրլէր սէվգ իտէյօր։

Բում էլի էսհամը 77,20

Աւսթրօ Օթթօման պանդա սէհիմի 133,95 Գրէսի Աւսթրօ Թիւրք շէրքէթի 139 Բրակատա 138 վէ Պէրլինատ 82 5,8։

Ամիօ 109

Փարիս 27 մարտ.

Միւսքիրաթըն եիւղ լիտրասընա 175 ֆրանգ վերկի վաղ օլունմուշ տուր։

Պէրլին 27 մարտ.

Ալէքսանեա, Բուսիա, Ինթալեա վէ Աւսթրիա արալարընտա ինթիֆագ դամիէն վաղը օլմուշ կիպի կէօրինիյօր։

Վէնէտիք 27 մարտ.

Քէյլիւ էհալիսէր իչինտէ պաղը կէօնա գարըշըդլըգլար վուգու պուլմուշ տուր։

Լօնտրա 27 մարտ.

Ճաքօն հիւքիւմէթի, մէմալիքատէն բիրինչ խիսրաճընը մէն ինթմիշ, ֆագաթ պունունա պէրապէր, պու մահսուլուն մէվճուտ օլան մըգտարը Լիւրոպալըլարա աչըդ օլան լիմանլարտա սաթըլապիլինէճէք տիր։

Լօնտրա 26 մարտ.

Ցիւն ախշամ, Ռումելի գամարատա վիւքելատան Մ. Լօվ, պիւտճէյի թադտիմ ինթմիշ, վէ պու պիւտճէտէ, 1871—1872 սէնէսինտէ մէսարիֆտէն 1,016,000 լիրա թէնզիլ վէ իքի միլեօն 815,000 տախի ֆազլա վարիտաթ կէօրիւլմիշ տիր։ 1869 տան պէրի միլլէթ պօրճու, օն իքի միլեօն 746,000 լիրա թէնզիլ օլմուշ վէ շիմտի 792,246,000 լիրայա եէթիշիյօր։ 1872—1873 սէնէսի պիւտճէսինին 1,423,000 մէսարիֆ թէնզիլ օլտուղունտան, օլ վագըթ 3,602,000 ֆազլա վագը օլմուշ օլուր։

Պու հալ իւզէրինէ, մալիյէ նազրը, դահվէլէրտէն ալընան տուխուլիյէ վերկիլէրինի լաղվ, վէ վարիտաթ իւզէրինէ վաղ օլունմուշ օլան վերկիյի լիրատա իքի բէնս թէնզիլ վէ եկրմի լիրատան աշաղը օլան քիրալը էվլէրտէն ալընան վերկիյի լաղվ ինթմէք նէյէթինտէ տիր։ Իշպու թէնզիլաթ դամարա թարաֆընտան հէմման միւճատէլէսիղճէ գապուլ օլունմուշ տուր։

Պու կիւն Ռումելի դամարատա Մ. Կլասսթրն պիր սիւալէ ճէվապէն, Բրուսիա իլէ Ինթալեա պէյնինտէ պիր ահանամէ ադտ օլունուպ օլունմատըղընտան մալիւմաթը պուլունմատըղընը պէյան կյէմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՃԷ

1872 Մարտ 16.

Լիրայի Օսմ. 100 ղրշ. հիսապը իլէ.	
Ինկիլիզ լիրասը	109— 5 փր.
Ֆրանսըզ ալթունու . . .	87—— »
Բօլ	89—10 »
Գրէսիդ ալթունու	51—28 »
Պէյալ Մէճիտիյէ (Ֆարտը) .	1—33 »
Պէշլիք վէ մէճիտիյէ (Ֆարտը)	105—20 »
Պաղբէ	119—— »

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Գուրօնու քէսիք.

Մարտ 15	Ախշամ դարանտը . .	57-18
» 16	Սապահ աչըլը . .	57-22
» »	Սաաթ 4 . .	57-17

1865 ինթիդրաղը	357— —
1863 »	349— —
1869 »	320— —
Սօսիէթէ ժէնէրալ	13— 2
Գրէսի »	18— 4
Շրմէնարֆէր սէհիմերի	186— —
Սօսիէթէ Ավսթրօ Թիւրք մէճիտու	——

Թրամվայ 1315։

ՆԷՎԻՃԷ

Ֆրանսա միլլէթ մէճլիսի, սէրխօշլուղուն մէնի սէսլէպլէրինի թասմիմ իյէմէքտէ օլտուղունտան, մէպուսունտան Մ. Ռէժարտէն նամ զաթ, պու խուսուսատա, մէճլիսի մէղքիւրէ պիր լայիհա վէրմիշ, վէ իշպու լայիհա, տէֆայի սանիյէ օլաբադ, մէվգրի միւսահասայա գօնուլտուղունա նազարէն, եազընտա դապուլ օլունաճաղը զանն ու գէյաս օլունմուշ տուր։

Լայիհայի մէղքիւրէտէ սէրխօշլուգ, իւչ տէրէճէյէ թադտիմ օլունարագ, էվվէլա էղ դաղա վէ ինթիֆագէն վուգու պուլան, վէ սանիյէն պիր դաշ տէֆա օլան վէ եա թէքրիւր իտէն, վէ սալիսէն սաէթ հիւքմինէ կիրմիշ օլան սերխօշլուգ իչին, միւթէաատտա ճէզալար թայէին օլունմուշ տուր։ Պիրինճի տէրէճէ սերխօշլար, եանի պիր տէֆա օլարադ էղ դաղա սերխօշ օլանլար իչին պիր Ֆրանգտան պէշ ղրանգա գատար ճէզայի նագտի, վէ պիր սէնէ զարֆընտա պիր սաէմ պու միսիլլու

սերլսօշլուգաա միւքէրրէր օլաուզու հալտէ, լուշ կիւն գատար հապս ճէ-ղասը թայէին զբլընմը չ տր։

Սերլսօշլուզ գապահաթը իլէ պիր չօղ տէֆալար միւքէրրէր պուլունան-լար ալթը կիւնտէն պիր այա գատար հապս օլունաճազլար վէ ինտէլ իգ-թիզա իքի միսլի ալընմազ իւզրէ, օն ալթը ֆրանպատան լուշ եիւզ ֆը-ըանզա գատար ճէզայի նազոտի վէ-ըէճէքլէր տիր։

Սերլսօշլուզու աաէթ իթմիշ օլան քիմէնէլէր իսէ, պազը հուդուդու մէտէնիյէ վէ բօլիթիկայէլերինատէն մահրում օլաճազլար։

Սինանի քէմալէ եէթիշմէյիպ, օն ալթը եաշընատան աշաղը օլան տէ-լիգանլըըլարա իշքի վէրէն մէյլանէ-ճի վէ գազինօճու վէ գահվէճիլէր տախի մ իւճազալթը մ իւթէատատատ իլէ թէէտիպ օլունաճազլար տր։

— Ֆրանսա ճէնէրալլարընատան Բրիմին գալթի մուհաքէմէսի հէնուզ պիր կէօնա նէթիճէի մուգանէնէյի իսթիլզամ իսէմէմիշ, վէ օլ պապատէ թուրթալան էվրազը թահզրզայէ վէ իսթինթազայէ օն պին սէքիզ եիւզ սահիֆէ տօլտուրմուշ տուր։

— Բուսիատա միթէատիլ օլան շըմէն տը ֆէր թահվիլաթը իլէ պան-զա գայիմէլէրինի թազլատէն, պու քէրրէ պիր թազըմ էվրազ զուհուր իթմիշ, վէ բիվայէթ օլունտուզունա կէօրէ, պունլարըն իշար իթտիքլէրի գըյմէթի նազտիկնին նէքիւնիւ պիր ս իրլօն ֆրանզը մ իւթէճավիզ պու-լունմուշ օլուպ, պու էվրազըն Լօնա-դրատա Լէհլիլէրտէն, վէ Եէհուտի մ իլլէթի մ իւթէպէրանընատան մ իւ-լէքքէպ պիր գամիթէ մարիֆէթի ի-յէ պասը լազզը սէօյլէնիլ էյզը։

———

Ինկիլթէրրայա թագի Հինտիսթանին անվալը թարիխէսի։

Պու արալըզ պազը վուգուաթը գա-զէթալարին իսպիճէ սիթունդարընը տօր-տուրմազատա օլան, վէ Ինկիլթէրրա ատվ-լէթինէ թագի պուլունան Հինտիսթան գրիմաարընը, անվալը թարիխէյէի իլէ նու-ֆուսունատն մզդաարընա տայիր միթալէա-սը միչթէրիմիզճէ ֆայիտէսէն խալի օլա-մայաճազը տէրքեար օլան պազը մարիւ-մաթ մուխթասարէնին իթասընա խալիթ-սար օլունուր։

Շէօյլէ քի, Հինտիսթանին ատվլէթ վէ չէվքէթի տատա պէօյիք Ինկիլտէրին պէ-մանը գալէպէսինտէն պէրու, ինգըրազա եիւզ թուրթմուշ օլուտուզունա կէօրէ, Մի-լատին օն պիրինճի սարրն Սուլթան Մահ-մուտ Ղազիօվի, Հինտիսթանը զապթ ու թէսխիրէ արմազա պաշլատըզը վազրթ, իշինատ ատուլի ատատան խարիճ հիւ-քիմէթի միւթէֆէրդա պուլմասընա մէպ-նի, ճիւմլէսինի սուհուլէթլէ, տայիրէի իթատա ալազ իլէ, շէրիաթ զարայի Մու-համմէտինին անքեատը ճէլիլէսինի օրատա մէրի իւլ ինճրա իյէմիշ, վէ մուախխէրէն պիր չօղ իսթիլաթը վուգուլի իլէ, Միլատին օն պէշինճի սարրն բայթախթը Տէլիի շէհրի օրմագ իւզրէ, Հինտիս-թանատա Մօկոլ ատվլէթի թէշէքքիւլ իթ-միշ տր, լաքին օն սէքիզինճի սարրնը օր-թալարընատա պու ատվլէթ տախի պիր թա-զըմ իսթիլաթը տախիկիյէնին զուհուրի եիւզնատէն միւնգարզը օլարագ, էնգա-զընատան պիր չօղ քիւչիք հիւքիւմէթլէր վիւճուտէ կէլմիշ իսէտ, պունլարըն իսթ-իլաֆը էֆքեար վէ միւնֆէրիտէն հէր պիրինին զաաֆ ու իպթիտարսըզլարընատան, Էնգլիզ ատվլէթլէրի իսթիֆատէ իտէրէք, զրթայի մէզբիւրէյի զապթը թա-սարրուֆունա ալմայա իպթիտար, վէ հէր-սինատէն էվվէլ Ֆրանսա ատվլէթի, մէզբիւր քիւչիք հիւքիւմէթլէրին իսթիլաֆընատան իսթիֆատէյէ միւսարէաթ իտիպ, 1734 սէնէսինատ, զրթայի մէզբիւրէնին սիւլիւ-սի զապթ ութէսիլ իթմէքլէ, պիր զաթ-տատա քէսպի գուտրէթ իյէմիշ իտի, լա-քին Ինկիլթէրրա տէվլէթի, Ֆրանսանընն չու մուվաֆֆագիյէթինէ էշմի հասէտլէ պազմազա պաշլատըզընատան, ասքէրինի Հինտիսթանատան չըգարմասընը օլ վազրթ Ֆրանսա գրալը պուլունան օն պէշինճի Լուիսէն Թալէպ վէ օլ տախի միւվաֆէ-գաթ իյէտի։ Պունուն իւզէրինէ Ինկիլ-թէրրա տէվլէթի, մէյատանը խալի պու-լունճա, եավաշ եավաշ պլիթիւն Հին-տիսթանը զապթ, վէ մէզբիւր քիւչիք հիւքիւմէթլէրին, պիր թազըմընը տօղրու-տան տօղրուեա քէնտի իտարէսի ալթընա ալըպ, պիր թազըմընա տախի պազը իմ-թիյազաթ վէրմիշ տիր։

Իշթէ պու կիւնքի կիւն, Ինկիլթէր-բանըն պիրի իտարէ վէ հիմայէսինէ պու-լունան Հինտիսթան արազիսինին վիւսաթ վէ ճէսամէթի, Ռուսիա տէվլէթի թօբրա-զը միսթէնա օլուտուզու հալտէ, պուսուր պիթին Եւրոպա գրթասընը վիւսաթ վէ ճէսամէթինէ օլաա, Եիւզ զրրզ միլ-եօնատան զիյատէ նուֆուսու չամիլ տիր։

Ան ալ Հինտի օլան էհալիսի իսէ, ուլում վէ մէարիֆէ չօղ տիւշկիւն օլա-բաղ, չիմտիքի հալտէ, էվվէլքի տարլա-բա գըյասէն բէք տուն մէրթէպէսէ տիր։ պիրա թէքմիլ ֆիւնուն վէ ուլումուն ալ մէնպալարը Հինտիսթան իտուկի, էրպա-պը թահզրզ նէզտինտէ մալիումէտն տիր։

(Կիւչէն սարայ)

———

Գալթ ճէզասը, Ալամանեա-տա պիր տերճէճէյէ գատար գալը-ըըմըշ օլտուզու հալտէ, պու քէրրէ մ իլլէթի մէճլիսինատ ճէզայը մէզալու-բուն քիւլլիյէն գալգմասը մուգա-հասասընա պլիճապ կիրիշիմէքքէ, օ պապատէ Բայի նամ մէպուսու մէշհուր թէրաֆընատան ուզուն պիր նամթգ ի-բրատ օլունմուշ, վէ նուֆուզու մէզալու-բուն բէք ատգիդ պազը միթալաաթ վէ միւլահազաթը հավի օլմասը ճի-հէթիյէկ, պիր վէճհ զիյր թէրճիւմէ օլունմուշ տուր։

Խաթը ը նը շանըրզը օլտուզու իւզ-րէ, գալթ ճէզասընն գալգմասը մէսէլէսինին պինասը, բէք ազ վազրթ ազ ատմ միթէմէտանին միլլէթլէր պէյ-նինատ գարարլաշմը, վէ լաքին սա-յէի ճէվէլանը էֆքեար ճէտիտատ օ ազ վազրթ իշինատ գալգմը չ տր։

Մէճալիսի սուէլ վէ միլլ վէ մահթպուաթը մէվզուաթ վէ զայը մէվզուաթ վէ միւէլլիֆաթը մէշհու-րէ վէ ճէմիյէթի իլմիյէ վէ էտէպիյէ, պու մէսէլէյի մէվզրի պահս իթթի-խաղ իթմիշ, վէ իլղա թարաֆընատա հէր մէվզէքէթատ սահիպ ֆիքր վէ նազար կէնճէրը, վէ իպզա ճիհէթինատ չիւ-րիւք վէ քիւֆիւր ազըլլը ատատլար պուլունմուշ տուր։

Պու սուրէթլէ, էֆքեարը ամմէ մէհմա էմքէն, գալը ը ը ը ը լնազ թա-լաֆընա գազանը ը ը ը շ կիպի իսի։

Լէկէր պիր զայրէթ տահա իսիլսէ իսի, էզմինէի պէտէվ իյէթին եատ-կեարը միւքէտտէր ի, վէ ատթէշ վէ նէ-պաթ վէ հայվանքէրէսթէր, ուսուլը հուզուզունուն պազոյատ էճզասը օ-լուպ, նասը լ իսէ ալէմի մէտէնիյէթը հազըրէյէ եօլ պուլարազ կէրմիշ, վէ օ ալէմատն չըզամանազատա պու-լունմուշ օլան պու ճէզայի միսթէք-ըէհին զանունլարը ը ը ը մահվ օլ-մասը կէօրիւլէճէք իսի։

Պունատան պիր, վէ Նիհայէթ իքի սէնէ ազատմ բիյամը պու իսի, լաքին անատէն սօղլա նէ ֆէնա հալ-տէ ույանարզ. նէ գատար եիւքսէք-տէն ատիշիւք, պու մուհապպէթ հազանիյէթ ֆիքիրլէրինի, վէզայի նէ տէրէճէլէրտէ թէքզիպ իթատ։

Աղ վազրթ իշինատ ամալ վէ էֆ-քեարը ինանիյէթքեարանէճէ, նէ գա-տար շէյ զայ իթատիյիմիզ պունատան ղըյաս օլունապիլիր։

Հէնուզ պու կիւնքի կիւնտէ տա-խի, ճիվարըմըզտա պուլունան, վէ մուհաֆազայի վաթան ուզրունատա իթտիքլէրի ֆէտաքէարլըզլարը ը ը, պիզէ միւէսսիր իպրէթլէր պախ-իտէն, պինդերճէ Ֆրանսըզըն պաշը ուճունատա ճէլլատլար հիւքմի իտամլէ-րինէ պէքլէմէքտէ իքէն, շիմտի շու մէճլիսատէ, դաթլ ճէզասընն գալգ-մասընը լազըմ իտատասընտա իսրար իտիլմէք, նագապիլի իսլահ պիր խա-յալբէրվէրլիք էսէրի իունվանընը վէ-ըճէճէյինիզտէ շիւբհէմ եօզ տուր։ հալ պու քի, պէնիմ իթիդատըմճա պու վէզայի վէ ահվալ պիզի իլղա-յի մէպհուս անհատէն թէպլիտէ պէտէլ օ ֆիքրի ինտիմիզտէ իզազ իթմէլի տիր։

Ճէմիյէթի մէտէնիյէյէ այտա մուա-տէլէլէր իհտասը միշքիլտաթ խէն պիր թազըմ վիճուալարընն իտամի իլէ հալլ օլունամազ։

Վազրա պու մուամէլէ սէհլ վէ գաթի կէօրիւնիւր, լաքին սազընանա իթիմաա իթմէյինիզ։

Պու թարիզ իլէ հիչ պիր շէյ հալլ օլունամայըզ, հէր շէյ էշքեալ օլունուր։

Վազրա ճէմիյէթի պէշերիյէ, միւճրիւմանէն ճէմիյէթէ դարշը օլան վէզայիֆինի թալէպ իթմէքտէ հագ-լը իսէտ, ճէմիյէթին ումում էվլա-տընա գարշը միթահիւտ օլտուզու վէզայիֆինի տախի խաթըրատան շը-գարմամալը տր։

Ինդիտամ մէտուլ իյէթատ, ճէմի-յէթի մէտէնիյէ քէնտիսինէ այտա զըմը ինքեար մը իթմէլի տիր։

Գօրզ մայօրմուսունուզ քի, ճէ-միյէթ պէշյէ պիր արզը խունալու-տէ թօխմֆիշանի տէվամ օլտուգա, հագզընատա բէք վէխամէթլի էվզաթը հասէպլէրէ թէսատիւֆ իյէր, մու-վազզաթ հատիսէլէր իլէ ճէսարէ-թիմիզի զայ իթմէմէլիյիզ, վ իճ-տանը ամմէ պէլիյաթ վէ խաթիյա-թընատան, քէսպի զիյա իտէրէք, շիմտի մէթալիպի մէշրուէսինատ պիր զաթ տահա իսրար իտէր, տամ-լըն բէքրաէի վահշէթ վէ տէհշէթի, հուզուզուն զիյաեը լեթաֆէթինի սէթրէ միւզթէտիր տէյիլ տիր։

Վիճտանը ամմէ պիզի պու էսաս մուատալէթի գանունը ճէզամըզա վազ իթմէյէ մէճբուր իտէճէք տիր քի, անարզ մէվճուտ օլան ատալէթի նէգ-այա ալուտ, վէ պէլքի պազէն նա-մէվճուտ տուր։ Էվվէթ, վիճտանը ամմէ գաթլ ճէզասընն իլզասը իշին ըորար իտէճէք, վէ անը իսթիհսալ իյէյէճէք տիր։

Ամապա, պու պիր բիւյամը տեր-սինիզ։

Օլսուն, լաքին պու կէճէքի բիւ-յա, եարընքի հազըզէթ օլաճագ տը ը։

Գաթլ ճէզասը, ճէմիյաթը պէշէ-բիյէ նէ գատար էսկի իսէ, օ գա-տար էսկի տիր։

Պիզ օնու զալը ը ը ը նճայա գատար անընն պահսը տախի հէր սէնէ ապեա-բիի էֆքեարը ճէտիտէ իլէ պազի պիր հաթիմի ազիմ հալինատ, մէճ-լիսիմիզտէ մէյատանէ չըզաճագ տը ը, մուխալիֆէթիմիզտէ պուլունան բիւ-ֆագատէն պիրի գաթլ ճէզասընն զալգմասը ֆիքրինի, միւզիր պիր տիվ թէավիյէ իթմիշ իսի։

Ըէֆիքիմիզէ պիլտիրիրիզ քի, օ ֆիքր տիվ տէյիլ պիր կիւն ճիւմլէ-միզի մութլագա իթատթ իթտիրէ-ճէք, պիր քիշվեր խըտիվ տիր, գաթլ ճէզասը պինդերճէ սէնէլէր քիմէանէ-նին գալգինէ պիր կէօնա թէէսիր իյէատա իթմէքսիզին ինճա օլունուաղ տուրատու։

Պունուն իլզասը պախթընն իսթ-թիատասընը պուլմագ իշին Միլատին թա օն սէքիզինճի ասրընն նըսֆը ախրընա գատար կէլմէյի տիր։ պու պապատէ պիրինճի տէֆա օլաբաղ։ սուրէթի ալինիյէտէ, վէ հէր թարա-ֆա մունթէշիր օլաճազ սուրէթատէ սէտա չըգարմայա սկպէպի միւսթա-գիվ Ֆրանսատա վազը թուլուզ շէհ-րինատ Գալա նամընատա պիր ատէմին ուսուլու մուհաքէմէճէ պիր խաթա-ատան տօլայը պի զայրի հագգընդ գաթլ օլունմասը, վէ մուախխէրէն սըհհէ-թի քէյֆիյէթինն թէպլէյիւնդ իյէմէ-սի մատատէսի օլմուշ տուր։

Գալա 1762 սէնէսինատ գաթլ օ-լունմուշ, վէ իքի սէնէ սօղրա մէշ-հուր Պագարիա "մուհաքէմէի ճէրա-յիմ վէ միւճազաթ" իունվանը քի-թապը մարուֆունու նէշր իյէյերէք, պունատա գաթլ ճէզասընն էսարէթի ատայիմէ ճէզասընա գալգինի թէքլիֆ իթմիշ տիր։

Պու քիթապըն ավադէի իշթիհա-ը էրզայա սէրթէ սեր միւնթէշիր օլմուշ տուր։

Մէմլէքէթիմիզնն էֆքեարը միւ-նէվվերէ ատհապը վէ միւէլլիֆաթը ումումիյէ իլէ, իշթիրազ խաէնէրին հէման քեաֆիֆէսի, վէ հէր մէմլէ-քէթատ խալանը գավանին իլէ օղրա-շանարը ը ը, էֆքեարը ճէտիտէ ատհապընատան օլանարը ը ը չ օղ։ Պագարիանն ֆիքրինի հիւսնի գա-գուլ իյէմիշ տիր։

Պու հալ իլէ էզմինէի ճէտիտէ խա-թիգալ օլունմազա պաշլամըշ, վէ ինատ քէնտիսինէ թապիաթը վա-թան իթթիխաղ իթմէք իշին էմր իթ-տիր ատալէթ վէ հագգանիյէթատէն ուզագլամմազա չալը շան վազթը ը ը ը

աչմադ լճապ լիմմէյկպ, պու պապտէ գաթլ ճէղասը, ասարը ամիգատան վէ սիմաթիսթիգ ֆէննի իսէ, ֆիւնունու ճէտիտէտէն տիր տէմէքլէ իքթիֆա լյլէմէք իսթէրիմ։

Սիղլն տահա զարարլը չըդաճաղընըզը թէէմին իլէ, թաֆսիլի միւֆրէսաթէ պէնի մէճպուր իթմէմէնիզի ըէճա իտէրիմ։

Վէրտիքլէրի մալ իւմաթը ինքեար իտէմէյէճէյինիզ սիմաթիսթիգլէրէ միւրաճաաթ իտիպ, աղնայընըզ քի, գալպազանլըդ կիպի վագթի իլէ ճէղալարը գաթլ օլան ճիւրմլէր հագդընտա պու ճէղանըն վաղընտան տօլայը մէղքիւր ճիւրմլէր արթմըշ մը տը։

Հիւքմտարլոսրն հագդը ագիվլարընը իսթիմալ իթմէլէրի չօղալտըզընտան տօլայը նէ՞ զարար կէօրիւմիւշ տիւր։

Գաթլ ճէղասընը լաղվ իտէն հիւքիւմէթլէրին մէմալիքի ճինայէթկեահ հալինէ մի կէլմիշ տիր։

Վագթի իլէ Թօդանա հիւքիւմէթինին գաթլ ճէղասընը լաղվ իտերէք, ճինայէթլէրի էքսիլթմէյէ մուվաֆֆագ օլտուղունու ինքեար իտէպիլիր մի սինիզ։

Պունլար սիմաթիսթիգ ֆէննինին մէյտանա գօյտուղու հագայիդ ճելիլէ տիր։

Ֆրանսա մէշահիրի էհլի գալէմինտէն պիրի "գաթլէ իլամ օլան պիր շախսըն սօն կիւնլէրի„ իւնվանը թէէլիֆի լսթիֆինտէ ստահիպ ճինայէթին մանէվի թէէսիրլէրինի պիղէ թարիֆ իթմէք իսթէմիշ վէ զաննընճա էյլէյէնլէրէ կէօրէ բէք մուվաֆֆագ օլմուշ տուր։

Հուգուգու ճէղայէմիզին թէրադդիի հիսսիյաթը հագդանիյէթբէրվէրի վէ թէդարրուրու սուլհը պէշերիտէն հիսէտտարը մէնֆաաթ իթմէք, վէ էսկի ամէճ վէ նէպաթ վէ հայվան բէրէքէթլէր, հուգուգու ճէղայիէսինատէն նիշանէի խուսին վէ քէնտիսինի միւթէմէտտին ատտ իտէն պիր ճէմիյէթէ կէօրէ հագդանիյէթէն օլան շու ճէղայի մաղարրաթ էֆլայը լաղվ իյլէմէք միւսարէաթընտա պուլունմադըրմըզը զէմանը կէլսի։

Միւթէմէտտին տէյլը միյիդ։ Հասըլը հուգուգու ումումիյէ վէ հուգուգու ումումիյէտէն չէօղիւմէզ օլան մէնաֆիի ամմէ նամինա օլարադ գաթլ ճէղասընըն իլղասը թալիպլինտէ իսրարտան վազ կէչմէյիզ։

ԹԻՒՐՔՃԷ ՀՕՃԱ

Գավայիտի արէպիյէ վէ ֆարիսիյէ վէ թիւրքիյէյի սիւհուլէթի թարիգէ վէ միւտտէթի թահսիլիյէսի պիր պիր պուչուգ սէնէյի թէճավուզ իթմէմէք իւզրէր, պիր միւտէրրիս պուլունուպ, իսթէյէն մաթպաամըզտան խապէր ալապիլիր։

ԿՐԱՃԻԷԼԼԱ

ՄՕՆՍԻՒ ՏԸ ԼԱՄԱՐԹԻՆ

Նամ Ֆրանսըզ Շայիրին թէէլիֆկէրտէլէրինտէն օլան շու լսթիֆ բիսալէ, լիսանը Թիւրքիյէ թէրճիւմէ օլունարադ էրմէնի հրուֆաթը իլէ թապ օլունմուշտուր։

Սաթըլըր Ասիթանէտէ Մարգարեան, Գավաֆեան, Պոյաճեան վէ Մատթէոսեան քիթապխանէլէրինտէ, Պէյօղլունտա, Մ. Սիւմէպի, Մ. Վէքի քիթապլէրինտէ ֆիյ եարըմ Մէճիտ։

ԷՃԶԱԽԱՆԷՑԻ ԱՖԻԹԱՊ
Վ. ԾԱՆՆԻ

Սթանպօլ Քէօբրիս պաչը Նօ. 7—8 վէ Պէյօղլու Աղաճամի ճատտէսի Նօ. 77.

Սաթը բէչին ֆիյ զայէթ էհվէն.

Մէղքիւր էճզախանէլէրտէ սարֆ օլունմադտա օլան պիլ ճիւլէ քիմնէվի վէ էտվիյէ վէ էտէվաթի միւթէնէվիա, էվրօբանըն էն մէշհուր վէ միւթէպէր ֆապրիգալարընտան ճէլպ իլէ, հէր նէվ էճզա վէ մուալիճէլէրին խալիսի օլարադ, հէր վագթի հաղը վէ սիրաթլա թէրթիպ վէ թէրքիպ օլունմադտա օլտուղու վէ էնվայի մատէն սուլարընը թալէ օլմադ իւզրէ պէհէր հաֆթա բօսթա վաքօրույա կէթիրիլմէքտէ, վէ թէէսիրի միւճէրրէպ վէ թէճրիւպէլի օլան Նօրվէճիանը Քրիսթիանիա ատասընը խալիսի օլարադ Մօրինա պալըզը ճիյէրի եաղընը պիր դաչ նէվի, վէ Պօրտօ վէ Մաճար վէ Ըսբանեանը դընա դընալը վէ չէլիքի վէ սատէ էնվայի չարապլարը, վէ հէր նէվ չուրուպլարը, վէ չիզօլաթա, վէ բէք ալտա չայ, վէ զայէթ էհվէն սուրէթլէ աղ վաղրթտա էճզա իլէ եաբըլը պուղ վէ տօնատուրմա մաքինալարը, վէ էնվայի դօդուլու բուհլար վէ բօմատալար վէ սայիրէնին բէրէքէնթէ վէ թօքատն խախալթ վէ իսրաճաթընը մանթլուպ, վէ սբբարըշ պուլուրան դէվլաթա քէմալի սուհուլէթ վէ էմնիյէթլէ ատթիրէս օլաճադլարը խասսէթէն իլան օլունուր։

ԺԱԳ ԱԼԻԷՔԵԱՆ

ԱՄԷՐԻԿԱ ԷՃԶԱԽԱՆԷ ՎԷ ՏԷՐՕԶԻԹՕՍՈՒ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ ՆԻՒՄԷՐՕ 16

Կէրէք մէղքիւր մաղազատա այրճա պիր տէ եէնի էճզախանէ քիւչատ վէ թախսիսի իլէ թաղէլիյի վէ էհվէնլիյի ճէհէթլէ մուլթէրիլէրինի խոշնուա իսէճէք սուրէթատ հէր նէվի էճզալար սաթըլմադտա վէ կէրէք Կօսդատա 111 նիւմէրօյու էճզահանէտէ իսէ, կէրէք բէրէքէնթէ, վէ կէրէք եէքիւն օլարադ, հէմ պահաճա էհվէն, վէ հէմ ատլա հիյլէսիզ օլմագ չարթը իլէ, ատթիտէքի էճզալար ֆիրուխթ օլունմադտա տը։

Զէլիկ չուրուպլարը էնայի թիւրլիսիս, քէզալիք չէլիք չարապլարը, պալըզ եաղլարը, չիզօլաթալար, իքսիրլէր, մատէն սուլարը, գընաղընա չարապլարը քեաֆիֆէսի չէլիք օլմագ դավլիյէ. միտէյէ գուվլէթ վերիճի Գաղաս գահվէսի, ալտ չիզօլաթալար, հէր նէվի պօրտօ չարապլարը, մատէն սուլարը, վէ հիչ պիր հիյլէսի օլմայան պիրինճի պալըզ եաղլարը. քէզալիք գօդուլու էշեալար, գասըզ պաղլարը, գօրսէ, քէչի մէմէսի, թէնգըյէլէր, տիւրլիւ տիւրլիւ պաղլար, վէ հէր տիւրլիւ գարը վէ էրքէք խասթալըգլարը իչին հէր նէվի էլաթլար, Ամէրիգան կէվրէյի հէր ճինատէն գըյէ իլէ վէ գութու իլէ պուլունտուղու վէ սայիր տիւքքեանլարան էհվէն ֆիյաթ իլէ սաթըլմըզը իլան օլունուր։

Քէզալիք էօքսիրիւկ իչին եէնի իհտաս օլունմուշ օլան շուրուպլարտան մատտա բէք չօղ բրօվալար իլէ ֆայտալը օլտուղու թաստիգ օլունմուշ, խալիս վէ թաղէ սաբանա շուրուպլարը պուլունուպ, կէրէք Ասիթանէտէ պուլունան էճզաճըլարա, վէ տաչրալարտա պուլունան էճզաճը վէ հէքիմլէրէ զայէթ էհվէն ֆիյաթլէ սաթըլմադտա տը։

Մէղքիւր քեաֆֆէյի ֆիրուխթ օլունան էճզալար վէ ալաթլար, կէրէք Լօնտրանընն էն մէշհուր ֆապրիգալարընտան Ֆ. Դուրլինկ ֆապրիգասընտան, վէ կէրէք Պէրլինտէ, Միլանտա, Վիէննատա, Փարիստէ վէ Իթալիատա պուլունան մէշհուր ֆապրիգալարտան կէթիրիլմէքտէ տիր։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷ

1872 Մարտ 11 Ճումա էրթէսի կիւնիւնտէն իթիբարէն.

ԵԷՎՄԻՑԷ ՔԷՕԲՐԻՒՑԷ ԻՆԷՆ ՎԱԲՕՐԼԱՐ

ՐՈՒՄԻԼԻ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԳԸՑԸԼԱՐԸ ՊԻՐԼԻՔՏԷ

Եէնիճամի այարը. Ալաթու.	Վաբոր. Նօ.	
12	1	Եէնիմահալլէ. Պէօյիւ. Թարապ. Պէյդ Եէնի. Պօյաճ. Ր. Հիսար։
12 30	25	Եէնիմահալլէտէն Մէզար. Պէօյի. Թարապ. Եէնի. Միրկ. Հիս. Պէպէք Արնա. Ճումաալարը 12 ½ տէ Սթէն։
1 15	18	Եէնիմահալլէ Պէօյիւ. Թարապ. Եէնիք. Սթէնեա Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէ. Օրթա. Ճումալարտան մատա։
2 15	19	Ր. վէ Ա. Գավադ. Մէզար. Պէօյիւդ. Թարապ. Եէնիդ. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիս. Պէպէ. Օրթա։
3 30	20	Եէնի. Մէզար. Պէօյիւ. Թարա. Եէնի. Սթէն. Միր. Ր. Հիս. Պէպէ. Արնա. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկ.
5	22	Պէյիւք. Թարապեա Եէնի. Սթէն. Միրկ. Պօյաճը. Ր. Հիս. Պէպէդ. Արնա. Օրթա. Պէշիկ.
6 45	6	Եէնիմա. Պէօյիւ. Թարա. Եէնիդ. Պէյդօղ Բաչապ. Միր. Գանլ. Ր. Հիսար Գանտ. Արնա. Պէյլէր Օրթա. Գուղ. Պէշիկ. Իւսկ։
8 45	25	Եէնիմ. Մէզար. Պէօյիւ. Թարապ. Պէյդ. Եէնիդ. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպէ. Արնա. Օրթա. Պէշիկ. Գապաթ։
9 45	23	Պէօյիւ. Թարապէ. Եէնիդ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկ. Ճումաալարը Միրկ։

ԱՐՆԱՎՈՒԹՔԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

12 30	3	Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկ։
1	23	Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկթաշ Գապաթ։
1 45	11	Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկ.
2 30	3	» » » » Գապաթաշ։
3	23	» » » » »
3 30	11	Արնա. Պէյլէրպ. Գուղ. Պէշիկ.
4	1	» » Օրթա. » » ճում. մատա։
5	19	Արնա. Պէյլէր. » Գուղկ. Իւսկ. »
7 15	28	Արնա. Գուր. » Պէշիք. »
10	11	» Վանիք. Պէյլէր. Գուղկ։
10 45	20	» տօղրու Քէօբրիւյէ։

ԱՆԱՏՕ. ԹԱՐԻԳԻ

1	22	Պէյդ. Բաչա. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէնի. Պէյլէր. Գուղկ.
1	6	Վանի Զէնկ. Պէյլէր. Գուղ. Գապա։
1 45	17	Պէօյիւ. Պէյդ. Բաչապ. Գանլ. Ա. Հիս. Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուղ. կունճուգ ճումաա կիւնլէրի 2 տէ։
3 30	28	Պէօյի. Պէյդ. Բաչա. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէրպէյի Գուղ. ճումաալարտան մատա.

ԵԵՎՄԻՑԷ ՔԷՕԲՐԻՒՏԷՆ ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆԷ
ՐՈՒՄԻԼԻ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԳԸՑԸԼԱՐԸ ՊԻՐԼԻՔՏԷ

2 30	6	Գապա. Իւսկ. Պէշիկ. Գուղկ. Օրթա. Պէյլէր. Արնա. Գանտ. Ր. Հիս. Գանլ. Միր. Եէնի. Բաչապ. Պէյդ. Թարապ. Պէօյիւ. Եէնիմ։
3	22	Պէշիկ. Օրթա. Արնա. Պէպէք Ր. Հիս Միրկ. Եէնի. Թարապ. Պէօյիւքտէրկ։
4 30	25	Պէշիկ. Օրթա. Գուրու. Արնա. Ր. Հիս. Պօյաճ. Եէնի. Պէյդ. Թարապ. Պէօյիւ Մէզար. Եէնի։
6	19	Իւսկ. Պէշիկ. Գուղկ. Օրթա. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Արնա.
8	23	Պէշիկ. Օրթա. Արնա. Ր. Հիս. Միր. Եէնի. Թարապ. Պէօյիւ.
10	18	Պէպ. Ր. Հիս. Միր. Եէնի. Թարա. Պէօյի. Մէզար. Եէնի. Ր. Ա. Գավա.
10 15	1	Պէշիկ. Հիս. Պօյաճը. Եէնի. Պէյդ. Թարա. Պէօյիւ. Եէնիմա։
10 45	19	Օրթա. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Սթէնե. Եէնիդ. Թարապ. Պէօյի. ճիւմա կիւնլէրի Պէշիկ. Արնա։
11	28	Պէշիք. Օրթ. Արնա. Պօյաճ. Եէնիք. Պէօյիւ. ճումաալարտան մատա։
11 10	25	Թարա. Պէօյի. Մէզար. Եէնիմ. ճումաալարտան մատա։
11 20	20	Գուրուչ. Պէպէ. Ր. Հիս. Միրկ. Եէնիդ. ճիւմաալարը Թարապ. Պէօյի. սաաթ 11 ի 10 կէչէրէք քէօբրիւտէն։

ԱՐՆԱՎՈՒԹՔԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

1 45	3	Պէշիկ. Օրթա. Արնա։
2 15	23	Պէշիկ. Գուրուչ. Արնա։
3	11	Արնա. տօղրու։
3 15	1	Գապա. Պէշիք. Օրթա. Արնա. ճում. մատա։
9 15	11	Գապա. Պէշիկ. Օրթա. Գուրու. Արնա. Վանի։
10	20	Պէշիկ. Օրթա. Գուրուչ. Արնա։
11 20	11	Գապաթ. Պէշիկ. Օրթա. Արնա.
11 45	6	Պէշիկ. Գուղկ. Գուրուչ.
11 45	23	Օրթա. Արնա.

ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

4	19	Գապաթ. Պէշիկ. Իւսկ. Գուղ. Պէյլէր. Զէնկ. Արնա. ճում. 4 1/4 տէ։
9 45	3	Գուղ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանիք. անտէն տօղրու քէօբրիւյէ ճումաալարտան մատա։
10 30	17	Գուղ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Գանտիլ. Ա. Հիս. Գանլ. Բաչապ. Պէյդօղ Պէօյիւ. ճումաա կիւնլէրի 10 տա չըգաճագ։
11	22	Գուղկ. Պէյլէր. Զէկէլ. Վանի. Ա. Հիս. Գանլ. Բաչապ. Պէյդ։
11 30	3	Գապաթ. Գուղկ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի։

ճումաա կիւնլէրի սաաթ 4 տէ քէօբրիւտէն պիր վաբոր գալգըպ Իւսկիւտարտան Պէյդօղա գատար պիլ ճիւմէ իսկէլէրէ օղրայըպ Պէյդօղա կիտէճէք տիր, ախշամը սաաթ 8½ տէ Պէյդօղտան մէղքիւր իսկէլէրէ օղրայարագ ալտէթ իտէճէք տիր։

ՍԱՀԻՊ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ԳԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ Գ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՌՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2